

Téma 3 - Nadpřirozená víra

Víra je nadpřirozená ctnost, která uschopňuje člověka, aby pevně souhlasil se vším, co Bůh zjevil.

13.01.2018

PDF ► Nadpřirozená víra

1. Pojem a předmět víry

Úkon víry je odpověď člověka Bohu, který se zjevuje (srov. Katechismus,

142). „Vírou člověk plně podřizuje Bohu svůj rozum i vůli. A celou svou bytostí dává svůj souhlas Bohu, který se zjevuje“ (Katechismus, 143). Písmo svaté tento souhlas nazývá „poslušnost víry“ (srov. Řím 1, 5; 16, 26).

Víra je nadpřirozená ctnost, která uschopňuje člověka – osvěcuje jeho rozum a podněcuje vůli – aby pevně souhlasil se vším, co Bůh zjevil, ne pro jeho podstatnou zřejmost, nýbrž pro autoritu Boha, který zjevuje.
„Víra je především osobní přilnutí člověka k Bohu; a zároveň neodlučně je svobodným souhlasem s pravdou, kterou Bůh zjevil“ (Katechismus, 150).

2. Charakteristika víry

– „*Víra je Boží dar, nadpřirozená ctnost, kterou vlévá Bůh (srov. Mt 16, 17). Pro odpověď víry je nutná milost Boží“ (Katechismus, 153). Pro přijetí*

zjevené pravdy nestačí jen rozum; je zapotřebí dar víry.

– *Víra je lidský úkon.* I když je to úkon, který se provádí díky nadpřirozenému daru, „věřit je ryze lidský úkon. Není v rozporu ani s lidskou svobodou, ani s rozumem, věnuje-li člověk důvěru Bohu a přijme-li pravdy, které zjevil“ (Katechismus, 154). Ve víře spolupracuje rozum a vůle s Boží milostí: „Věřiti jest úkon rozumu, přisvědčujícího božské pravdě z nařízení vůle, pohnuté Bohem skrze milost.“¹

– *Víra a svoboda.* „Člověk má Bohu odpovědět vírou dobrovolně; nikdo nemá být nucen k přijetí víry proti své vůli. Vždyť přece úkon víry je už svou povahou dobrovolný“ (Katechismus, 160).² „Kristus vybízel k víře a k obrácení, nikdy nikoho k tomu nenutil. Vydal svědectví pravdě, nechtěl ji však násilím

vnucovat těm, kteří se proti ní stavěli“ (Tamtéž).

– *Víra a rozum* . „I když je víra nad rozumem, nikdy nemůže být opravdový rozpor mezi vírou a rozumem. Poněvadž tentýž Bůh, který zjevuje tajemství a sděluje víru, vložil také do lidského ducha světlo rozumu; tento Bůh nemůže ani popřít sám sebe, ani pravda odporovat pravdě.“³ „Když se tedy provádí metodické bádání ve všech všedních oborech skutečně vědecky a podle mravních zásad, nebude nikdy ve skutečném rozporu s vírou, protože věci světské i věci víry pocházejí od jednoho a téhož Boha“ (Katechismus, 159).

Postrádá smysl snažit se dokázat nadpřirozené pravdy víry; naopak lze vždy dokázat, že je nepravdivé vše, co se zdá být v rozporu s těmito pravdami.

– *Církevnost víry*. „Věřit“ je úkon věřícího jako takového, tj. člena církve. Ten, kdo věří, souhlasí s pravdou, hlásanou církví, která opatruje poklad zjevení. „Víra církve předchází, rodí, udržuje a živí naši víru. Církev je matka všech věřících“ (Katechismus, 181). „Nikdo nemůže mít Boha Otcem, není-li jeho matkou církev.“⁴

– *Víra je nezbytná ke spáse* (srov. Mk 16, 16; Katechismus, 161). „Bez víry se nelze Bohu líbit“ (Žid 11, 6). „Kdo bez vlastní viny neznají Kristovo evangelium a jeho církev, avšak s upřímným srdcem hledají Boha a snaží se pod vlivem milosti skutečně plnit jeho vůli, jak ji poznávají z hlasu svědomí, mohou dosáhnout věčné spásy.“⁵

3. Důvody věrohodnosti

„Důvodem k víře není skutečnost, že se zjevené pravdy jeví jako pravdivé

a pochopitelné ve světle našeho přirozeného rozumu. Věříme ,pro autoritu samého Boha, který se zjevuje; on se totiž nemůže mýlit, ani nás nemůže klamat‘.“ (Katechismus, 156).

Aby však úkon víry odpovídal rozumu, chtěl nám Bůh dát „ *důvody věrohodnosti* , které ukazují, že souhlas víry není v žádném případě slepé hnutí ducha“. ⁶ Důvody věrohodnosti jsou jasná znamení toho, že zjevení je Božím slovem.

Těmito důvody věrohodnosti mimo jiné jsou:

– slavné *vzkříšení našeho Pána Ježíše Krista* , definitivní znamení jeho božství a nejjistější důkaz pravdivosti jeho slov

– „zázraky Krista i světců (srov. Mk 16, 20; Sk 2, 4)“ (Katechismus, 156) ⁷ _

– naplnění *proroctví* (srov. Katechismus, 156) vyslovených o Kristu nebo vyslovených jím samým (např. proroctví o utrpení našeho Pána, proroctví o zničení Jeruzaléma atd.). Naplnění proroctví je důkazem pravdivosti Písma svatého.

– výjimečnost křesťanské nauky je také důkaz jejího božského původu. Kdo pozorně rozjímá Kristovo učení, může objevit v jeho hluboké pravdě, v jeho kráse a soudržnosti moudrost, která přesahuje lidskou schopnost chápat a vysvětlit, co je Bůh, co je svět, co je člověk, jeho dějiny a jeho transcendentní smysl

– rozšíření a svatost církve, její plodnost a stálé trvání „jsou naprosto bezpečnými znameními Božího zjevení, přizpůsobenými pro chápání všech“ (Katechismus, 156).

Důvody věrohodnosti pomáhají tomu, kdo nemá víru, překonat předsudky bránící mu v jejím přijetí,

a tomu, kdo víru má, pomáhají utvrzením v přesvědčení, že je rozumné věřit, a chrání ho před fideismem.

4. Poznání víry

Víra je poznání : dává nám poznat přirozené a nadpřirozené pravdy. Zdánlivá temnota, kterou věřící prochází, je plodem omezenosti lidského rozumu vnímat přemíru světla božské pravdy. Víra je předjímáním patření na Boha „tváří v tvář“ v nebi (1Kor 13, 12; 1 Jan 3,2).

Jistota víry : „Víra je jistá, jistější než jakékoliv lidské poznání, protože má svůj základ ve slově samého Boha, který nemůže lhát“ (Katechismus, 157). „Jistota, kterou dává božské světlo, je větší než ta, kterou skýtá světlo přirozeného rozumu.“⁸

Rozum pomáhá prohloubit víru . „Je příznačným rysem víry, že věřící

chce lépe poznat toho, v něhož uvěřil, a lépe chápat, co on zjevil; pronikavější poznání bude opět vyžadovat větší a stále vroucnější lásku“ (Katechismus, 158).

Teologie je věda zabývající se vírou : snaží se pomocí rozumu lépe poznat pravdy, jež známe z víry; ne, aby jim přidávala více světla – neboť to je nemožné –, ale aby je činila srozumitelnějšími pro věřícího člověka. Tato touha, je-li opravdová, pochází z lásky k Bohu a je doprovázena snahou více se k Němu přiblížit. Nejlepší teologové vždy byli a jsou svatí.

5. Soulad mezi vírou a životem

Celý život křesťana má být projevem jeho víry. Neexistuje žádný aspekt jeho života, který by nemohl být osvětlen vírou. „Spravedlivý žije z víry“ (Řím 1, 17). Víra jedná z lásky

(srov. Gal 5,6). Víra bez skutků je mrtvá (srov. Jak 2, 20–26).

Chybí-li tato jednota života a je tolerováno chování, které není ve shodě s vírou, pak se víra nutně oslabuje a hrozí, že se vytratí.

Vytrvalost ve víře : Víra je nezasloužený dar od Boha. Avšak tento neocenitelný dar můžeme ztratit (srov. 1 Tim 1, 18–19).

„Abychom žili, rostli a vytrvali ve víře až do konce, musíme ji živit“ (Katechismus, 162). Je třeba prosit Boha, aby nám dal více víry (srov. Lk 17, 5) a aby nás učinil „*fortes in fide*“ (1 Petr 5, 9). K tomu je potřeba s Boží pomocí činit mnoho úkonů víry.

Všichni věřící katolíci jsou povinni vyhýbat se všemu, co ohrožuje víru. Mimo jiné by neměli číst knihy, které jsou v rozporu s vírou nebo morálkou – ať už na ně výslovně poukázal učitelský úřad církve, nebo na to upozorňuje dobře formované

svědomí –, není-li k tomu závažný důvod a okolnosti tuto četbu činí neškodnou.

Šířit víru . „Když se svítilna rozsvítí, nestaví se pod nádobu, ale na podstavec... Tak ať vaše světlo svítí lidem“ (Mt 5, 15–16). Dostali jsme dar víry, abychom ji předávali dál, ne abychom ji skrývali (srov. Katechismus, 166). Nelze odhlížet od víry v profesní činnosti.⁹ Je třeba založit veškerý společenský život na učení a duchu Kristově.

Francisco Díaz

Základní literatura

– Katechismus katolické víry, 142–197.

Doporučená literatura

– Sv. Josemaría, *Život z víry. Boží přátelé*, 190–204.

1Sv. Tomáš Akvinský, *Summa Theologiae*, II–II, q. 2, a. 9.

2Srov. 2. vatikánský koncil, dekl. *Dignitatis humanae*, 10; Kodex kanonického práva, 748, §2.

31. vatikánský koncil, DS 3017.

4Sv. Cyprián Kartaginský, *De catholicae unitate Ecclesiae*: PL 4, 503A.

52. vatikánský koncil, konst. *Lumen gentium*, 16.

61. vatikánský koncil: DS 3008–3010; Katechismus katolické církve, 156.

7Hodnotu Písma svatého jako naprosto důvěryhodného historického pramene lze podložit pevnými důkazy: např. důkazy, které se vztahují na jeho stáří (některé knihy Nového zákona byly napsány několik málo let po smrti Krista, což dokládá hodnotu Nového zákona)

nebo důkazy, které se týkají analýzy obsahu Písma svatého (která dokazuje pravdivost svědectví).

8Sv. Tomáš Akvinský, *Summa Theologiae*, II–II, 171, 5, ad 3.

9Srov. sv. Josemaría, *Cesta*, 353.

© *Fundación Studium*, 2016

.....

pdf | dokument generován automaticky
z [https://dev.opusdei.org/cs-cz/article/
tema-3-nadprirozena-vira/](https://dev.opusdei.org/cs-cz/article/tema-3-nadprirozena-vira/) (08.08.2025)